

Tomáš Kykal

**Generální inspekce vojska – kompetence a vliv instituce v době utváření československé
branné moci (1918-1924)**

Posudek diplomové práce

Tématem diplomové práce Tomáše Kykala je vývoj organizace, kompetencí a faktického vlivu generální inspekce v době utváření československé branné moci v letech 1918 až 1924. Ve skutečnosti však diplomant toto časové vymezení ještě rozšiřuje, a to ku prospěchu věci. Její první část je totiž věnována vymezení pojmu inspekce v kontextu evropského vojenství, a to zejména ve smyslu ústředních dozorčích orgánů. Mimo to diplomant v této části práce provedl dle mého názoru zajímavé srovnání dvou modelových případů vojenské generální inspekce, a to rakousko-uherské a prusko-německé. Velice zajímavá je i druhá část práce, v níž se diplomant zabývá genezí vojenské inspekce v československých legiích v Rusku. Podrobně se zabývá dvěma existujícími inspektoráty, jejich pravomocemi a podílu na vzniku a formování Československého armádního sboru (později Československého vojska na Rusi). Stěžejní částí diplomové práce je její třetí část, která zabírá více než polovinu jejího rozsahu. Pojednává podrobně o vzniku a vývoji generální inspekce v nově vzniklé Československé republice, sleduje konstituování a další vývoj vrcholných orgánů vojenské zprávy, jejich vztahy a kompetence. Velkou pozornost věnuje zejména dvěma významným osobnostem, které se v čele generálního inspektorátu vystřídal: Josefu Scheinerovi a Josefu Svatopluku Macharovi.

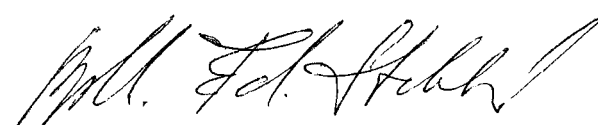
Diplomantem zvolené téma je velice zajímavé, avšak dosud detailněji nezpracované. Období, jímž se ve své práci zabývá, je totiž na rozdíl od let třicátých, k nimž existuje řada kvalitních a rozsáhlých studií, či dokonce monografií, onou pověstnou popelkou. Tato skutečnost s sebou nese velké nároky na studium materiálu a jeho následné zpracování. Dochovaný spisový materiál ústředních orgánů čs. branné moci z počátků existence samostatného státu je navíc často torzovitý a mnohdy ne zcela dokonale archivně zpracovaný (zejména fondy uložené ve Vojenském ústředním archivu v Praze na Invalidovně). Osobně mě potěšilo, že se diplomant nespokojil s prameny ryze vojenské provenience, ale pracoval i s nepublikovanými vzpomínkami (gen. Ing. Otakar Husák) a pokud to bylo možné, pokusil se ve své práci využít i pamětníků (i když vzhledem ke zvolenému období často již jen

rodinných příslušníků). Domnívám se, že při shromáždění pramenů a literatury k tématu vynaložil velké úsilí a trpělivost a přes existující překážky se přenesl úspěšně a se ctí. Za mimořádně cenou ^vskutečnost považuji zejména fakt, že se diplomant při zpracování svého tématu neomezil na suchou řeč čísel, organizačních schémat a výčtem úředně zavedených kompetencí, ale všímá si i velice důležitého lidského faktoru, jenž často činnost inspekce ovlivňoval, a to naprosto zásadním způsobem. Právě ty části práce, kde je nám umožněno nahlédnout „pod pokličku“ tehdejšího dění a rozhodování, stejně jako vzájemných sympatií a antipatií mezi hlavními aktéry, považuji za jednoznačně nejcennější. Celkově nelze diplomantovi než doporučit, aby v nastoupené cestě pokračoval a výsledky své práce co nejdříve publikoval. Některé části diplomové práce jsou již nyní, po drobných úpravách, schopny publikování na stránkách některého z odborných periodik (například Historie a vojenství).

Pokud bych měl diplomantovi něco vytknout, je to především poznámkový aparát, který po formální stránce částečně neodpovídá zavedeným normám. Tato připomínka však v žádném případě nesnižuje úroveň práce jako takové.

Diplomovou práci Tomáše Kykala doporučuji připustit k obhajobě navrhuji ji v závislosti na úrovni obhajoby hodnotit jako

v ý b o r n o u.

podplukovník PhDr. Eduard STEHLÍK
vedoucí OVVK-VHÚ Praha